

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetések díja:

1 centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyitl tér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papír-árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.

A modern férfi.

A középkortól nem vagyunk valami jó véleményűek. Azt szoktuk mondani, hogy tele van a vadságnak, zsarnokságnak, az emberi jogok tiprásának, vakhitnek, fanatizmusnak s mindezekből folyó kegyetlenkedésnek ezer meg ezer példával. De azt is kénytelenek vagyunk elismerni, hogy van ennek a kornak egy nagyon szép jellemvonása, melyet sem azelőtt, sem azóta ilyen mértékben fel nem találunk. A férfiaságnak, bátorságnak, lovagiasságnak csodálatosan szép színei ragyogják be ennek a korszaknak eseményeit; s a férfias erők a viharzó szenvedélynek nagysága kiengesztel még a nyomukban járó rombolás iránt is. Azok a férfiak, kik ezt a történelmet megécsiklák, nagyok; de nagyságuk érzetehez hozzá van kapcsolva az a nemes kötelesség hogy védelmezik a kisebbet. Ok maguk erősek; és védelmezik a gyengébbet; még a saját maguk veszélyeztetésével is. S mindenekfelett tisztelik, védelmezik a nőt; vele szemben az ő nyers erejük csodálatos gyengédséggel párosul. Ez náluk kiegészítője az erőnek, a férfiaságnak.

Es ma, a sokkal műveltebb korban, már nem volna így? Hiszen ma a férfi finomabb s a nő védelemre érdemesebb.

A mult hónapokban elsüllyedt egy francia hajó, a Bourgogne. Hatszáz utas volt rajta, köztük sok asszony s vagy ötven gyermek. Az elsüllyedés pillanatában mindenki a mentőcsónak felé iparkodott. Az emberek rohantak, verekedtek, ökléltek; felretaszigálták, vízbe lökték az előttük szorongókat, hogy maguknak utat törjenek. Letiportak vagy tengerbe lökték pedig első sorban a leggyengébbeket, az asszonyokat és gyermekeket. Csak a kapitány maradt helyén férfias kötelesség-érzettel.

De talán ez nem alkalmas példa; mert hisz az asszony- és gyermekgyilkosok jórészt durva matrózok voltak.

A mult évben valami bazar gyuladt ki Párisban, melyet jótékony célra a párisi társadalom előkelőségei rendeztek. A könnyű deszkákból, száraz lécekből, ponyvából és czifra papirosból rögtönzött boltok tüzet fogtak, s nagyhamar lángban állott az egész épület belseje. Eset vesztve rohant mindenki az ajtó felé; a nagy tolongásban taszigálták, ütötték-verték, földre taposták egymást. Vagyis inkább taszigálta, ütötte-

verte, lerántotta, eltaposta az erősebb a gyengébbet, a férfi a nőt, előkelő és finom gentlemanek a szalonok hölgyeit. Az a férfi, ki talán csak pár perczel korábban hizelegye fogadkozott, hogy életet is kész felajánlani imádottjának. A menekülni akaró nőt lerántotta az ablakból az urfi, ki talán még a Merovingek korából datálja nemességét, hogy azon az uton ő menekülhessen. A buffet szakácsa tartotta meg egyedül a lélekjelenlétét; ő mentett meg legtöbb embert a halál-veszedelemből. Ez a plebejus.

Mind a két rettenes katasztrófában százával pusztultak el az emberek. Az asszonyok közül meg épen csak hirmondónak maradt egy-egy. Nem azért, mintha a menekülés teljes lehetetlen volt volna; hanem mert a férfiak vízbe és tűzbe lökték őket, hogy helyettük maguk meneküljenek.

Ime a gyávaságnak, lovagiatlanságnak visszataszító példái! Ugy látszik, a századvegi férfijellem csak gyenge korcs marad a középkor átlagos férfiasága mögött. Emez, aki erős, szenvedélyes és erőszakos, védelmezi a gyengébbet mindenütt; amaz, aki elfinomult, elcsenevészett, durva önzéssel magát védelmezi azok rovására, akiket oltalmaznia és mentenie kellene. Az egyik meghódítja a nőt és küzd érte; a másik elhódítja előle a megélhetést és küzd vele a lételeért.

De az előrebocsátott két esetből talán mégsem szabad ily általános és szégyenítő következtetést vonni. Hiszen naponta olvassuk, hogy egy szőrt, egy tréfáért, csak egy kicsinylő mozdulatért pisztolyvégre vagy kard elé állítják a férfiak egymást; s egy kis árnyékért, melyet becsületük fényére borulni képzelnék, képesek kockáztatni az életüket. Igaz biz az; ez az általános tapasztalat, főképp minálunk. Kíváncsi volnék azonban látni a párbajok statisztikáját akkor, ha ezt a hősi kiállást nem lehetne reklámnak felhasználni; ha a szalonokban nem dédelgetnék a fekete kendős urfiakat; ha riportert nem lehetne vinni a vitézkedés színhelyére; ha csakugyan titok maradna, vagy ha egyáltalán tanuja sem volna. Bizonyára nagyon megapadna ez a statisztika, ha nem szolgálhatná a hiúságot és az olcsó dicsőséget; ha úgy kellene kockáztatni az életet, mint a lángok vagy hullámok között: tanuk nélkül és jutalomra való kilátás nélkül.

De hát az élet kockára vetése csak véglet, amelyre ritkán kerül a sor; a lelki erőnek, a férfiaságnak pedig kicsiny és mindennapi dolgokban, az egész életen

kell fő jellemvonásnak lennie. Talán ma, mikor nagy tetteknek, nagy és erős szenvedélyeknek és erős akciónak alkalma és szüksége nem mutatkozik; mikor az egyes ember domináló egyénisége nem vállalhat ki annyira, hogy hősiesség állurokben mutatkozzék; talán ma az egész magatartásban, gondolkodása és beszéde módjában, közönséges tetteiben nyilatkozik meg a férfiaság, a lovagiasság. Nézzük meg!

Ime nőkről társalognak; kísérjük csak figyelemmel azt a hangot, melyen tanult és tanulatlan férfiak, gyerkőczök és vének lányokról és asszonyokról, akik közé anyjuk, gyermekük és nővérük is tartozik, társalgást folytatnak. Ime a főváros utcáin egyedül siet egy nő az esteli órákban hazafelé. Nézzük csak, reszesül-e abban a tiszteletben, mely művelt ember részéről a nőt a gyengébbet, a védtelent megilleti. Bizony alig mehet csak egy utcán is végig a nélkül, hogy férfiak szemtelen megjegyzésekkel és ajánlatokkal ne iuzultálnak. Ha pedig ezt nem teszik, legalább is gyanúsítólag megszólják egyedülleteért. Ez az általános divat; és nem pusztán azoknál, kik hivatásuknál fogva családi életet nem alapítanak s így a nők azon osztályát ismerik különösen, amely tiszteletet a maga számára nem igényelhet, de nem is igényel. Ez az uralkodó hang — kevés kivétellel — mindenfelé. Valóban mintha a nőtisztelet már nem tartoznék nemzeti tulajdonságaink közé! Sok idegen vérel keveredtünk-e? a magyar nő változott-e meg? nem tudom. De ezt a tényt elvitatni aligha lehet.

A férfi a házasságban nem a szerető élettársat keresi, aki megosztja vele örömeit és gondjait; hanem fáradság nélkül való existenciát vagy gondtalan jövődöt és kényelmet. Vagyontalan nő egyéni tulajdonságai nem tudják kielégíteni. Ha a nő szellemi műveltségben és művészi tulajdonokban excellál: akkor a háztartás miatt aggódik. Ha a nő emehhez ért inkább: akkor társadalmi kiválóságot és finomságot emleget. Ha mind a kettő megvan: akkor meg az arc és termet nem állják ki az elkényesedett izlését. De ha a nő vagyonos: akkor minden egyéb szempont, még a vonzalom is mellékes. Nem lehet csodálni, hogy a nő életpályát keres inkább, mint hogy az önértetét bántó ilyen válogatásnak kitegye magát.

Ugy tetszik nekem, hogy ezek a tulajdonságok nagyon ismerősek. Én bennük a férfiaságnak, a szellemi erőnek, az önértetnek hanyatlását látom. A férfi fél a

TÁRCZA.

„Magyar Társaság” a nagyenyedi Bethlen-kollégiumban száz év előtt.

Apróság művelődésünk történetéből.

— A „Közérdek” eredeti tárczája. — (Vége.)

Ezekon kívül egy pár falusi ének is van a kötet ezen első részében, párbeszédés alakban írva, de ezek minden különös alaki vagy tartalmi becset nélkülöznek.

Ezen, ha nem is valami fenséges tartalmu, de mindenestre feünkölt gondolkozásra valló költemények mellé sorakozik az a nagyszámu név- és születésnapú üdvözlő költemény, melyek a társaság állott az egész épület fogtak, s nagyhamar lángban állott az egész épület belseje. Eset vesztve rohant mindenki az ajtó felé; a nagy tolongásban taszigálták, ütötték-verték, földre taposták egymást. Vagyis inkább taszigálta, ütötte-

A költemények írói ugyanis nem haboznak Thoroczkai Pált Herculessel, Atlással összehasonlítani, s olyan-nak tüntetni fel, aki mellett a világtörténet legkiválóbb alakjai, Hector, Achilles, Nagy Sándor, Caesar és Hannibal mind eltörpülnek. E bosszantó nagyzási hóbort vagy helyesebben hízogés bakklövéseiről fogalmat alkothatunk a következő két idézetből:

„Buják el Achilles tarajos sisakában Thoroczkai előtt magyar kalpagjában.” (79. lap.)

Vagy:

„Hercules az eget vállain tartotta, De gróf Thoroczkait fejül nem mulhatta.”

Nem akarok az okok kutatásába bocsátkozni, melyek diák uraimkat ily szellemű költemények írására buzdíthatták s nem is akarom a régi diákságot gyanúsítani vagy éppen rossz hirbe keverni, de . . . a Toroczko-Szentgyörgy: való olykor-olykori kirándulások, azt hiszem, mégis igen hathatós lendületet adtak az ily költemények faragásával foglalkozó diák urak ihlettségének.

Elfogadom, hogy Thoroczkai Pál igen bőkezű pártfogója lehetett a társaságnak, de ilyen verseket még sem szoktak oly nagy mennyiségben írni arra, aki csak a közért lelkesedik s nem ad az egyesnek is . . .

Most azonban, miután becsükhöz képest talán igen sokat időztünk e verseknél, menjünk tovább egy lépéssel, s térjünk át az utolsó részre, mely művelődéstörténeti szempontból is sokkal becsesebb az eddigiek-nél, u. i. Molière két vigjátékának magyar fordítását adja.

E szerint enyedi diákok voltak az elsők, kik a nagy író munkáiból valamelyest lefordítva, nyomtatásban is kiadtak.

Érdekes lesz e két darab 1790-beli fordítását összehasonlítani 1872-beli fordításával, mely utóbbi a Kisfaludy-Társaság kiadásában jelent meg.

Az egyik darabnak akkori fordítója: „Az erőszakos házasság”, Szász Károly pedig: „A kénytelen házasság” címet adta, míg a másik darab címét a diák „A kénytelenségből való orvos”-nak Almási Tihamér

pedig tartalmának megfelelően: „A botcsinálta doktor” fordította.

A két vigjáték meséjének ismertetése s azok bírálata nem tartozhatik ide, tehát mellőzzük is, s áttérünk a fordítás stílárts tulajdonságainak az ismertetésére, s tekintettel, hogy a két fordítás ebben a tekintetben annyira egyező, mintha egy és ugyanazon fordítója lett volna (ami nem lehetetlen): együttesen foglalkozunk a kettővel.

* * *

Aki lebitincselő stílusu s a mai kor igény-inek megfelelő olvasmányt vél e fordításokban találni, az ne vegye kezébe, mert igen csalódní fog. A fordítás nyelvezetét darabosnak, poriasnak fogja találni.

De még többre is fog akadni.

Ahelyett, hogy a finom élcektől sziporkázó, teljes műfordítást olvasna, el fog szomorodni, látva, hogy mennyire szegény volt még azelőtt száz évvel a magyar nyelv. Sok helyen tapasztalni fogja, hogy egyes jó nagy részletek kimaradtak a fordításból, melyek hiányát — habár a cselekvény fonalát nem is szakítják meg — mégis nagyon érezni fogja.

Az okokat kutatva rájön, hogy azért maradt egy-egy rész fordítatlanul, mert a fordító nem értette meg. Ezen pedig nem fog csodálkozni az, aki tudja, hogy amikor ezek a fordítások készültek, nem volt még francia-magyar szótár, hogy csak felüssük s nagy kényelmesen megkeressük az illető szót; de még iskolákban sem volt külön tanára a francia s angol nyelveknek, mint ma, hanem csak bajosan lehetett egy-egy ismeretlen szót megtudni.

ach,

ek az alabb
56 drbot
inek eladit,
ang. perz,
y darabból,
nal,
kanál,
peró.
ro.
erleg.

porzó.
lan fogoval,
lan fogoval,

6 ft 60
szímet 25
nak behi-
to tászag,

t:
británia
kúli vissza-
ésak hasz-
éket, mely

knak

háztartá-

en
femallo ezeg

ertekü 44
de ezeket
404 10-12

hoz
va.
ány
den.

Kitimó jó ízü
cuhakavé
kijöia 160. 2-210.

küzelemtől; nem akar olyan boldogulást, melyet fáradságos uton kell megszerezni. Vagy ha már a küzelemet el nem kerülheti, kikeresi ellenfelnek a leggyengébbet. Inkább akar fehér kenyéret enni, még az önerzetének rovására is, mint emelt fővel élni barna kenyéren. Inkább akar kacagni a sértő gyanúsítás felett, melyet egy előtte elmenő hölgyről durva pajkossággal vagy rágalmazó tréfával kiejtettek, mint hogy kereken rendre utasítaná a rágalmazót. Mindenek felett szereti a kényelmét.

A kép sötét egy kissé és kevés reménnyel kecsegtet a jövőd iránt, amelyben esetleg nagy feladatok várnak rák megoldásra, s az önzés korlátozását követeli meg tőlük egy-egy magasabb eszme. Vajha a tünemények, melyekből következtetést vontunk, csak szörványosak volnának!

Jog és méltányosság.

Budapest, 1898. aug. 23.

Illetékes forrásból meritett értesülései alapján közli a „P. Corr.” a következő cikket:

Baró Bánffy Dezső miniszterelnököt a kiegyezés ügyében kezdettől fogva ama hazafias elv és törekvés vezette, hogy Ausztriával oly gazdasági megegyezést hozzon létre mely teljesen megóvja Magyarország anyagi érdekeit. De sohasem zárkozott el egyszersmind ama felfogás elöl sem, hogy miután kétoldalú szerződésről van szó, a kötetendő kiegyezés a másik egyezkedő félnek, Ausztriának is kielégítse érdekeit. Egy szóval a miniszterelnök úgy közgazdasági, mint politikai szempontokból elejétől fogva nagy súlyt fektetett arra, hogy a monarchia két állama közt a gazdasági érdekközösségnek megfelelőleg oly kiegyezés jöjjön létre, mely békés és realis alapon biztosítsa mindkét állam népének gazdasági érdekeit és fejlődését.

De midőn baró Bánffy Dezső miniszterelnököt ily magas látkörű közgazdasági és politikai elvek vezették kiegyezési akciójában, egyszersmind a legteljesebb elismeréssel kell mindenkinek bevallani azt, hogy ő a kiegyezési kérdésekben kezdettől fogva a szigorú jog és törvényesség alapján állott. S bármit is hirdet az ellenzék sajtója, a törvényes jogalapot minde mai napig nem hagyta el a miniszterelnök. És ismerve az ő alkotmányos érületét, erős alkotmányos felfogását, biztosan feltehetjük róla, hogy azt az állapot nem is fogja elhagyni. De midőn oly kitartó szívóssággal ragaszkodik a törvényes jogalaphoz, ez egyszersmind nem zárhatja ki azt, hogy a kiegyezés létrehozása céljából tekintetbe ne vegye Magyarország érdekei mellett, mint felelősség is mondjuk, a másik egyezkedő félnek is érdekeit s főleg annak bonyolult helyzetét. Hogy a miniszterelnök erre mindig tekintettel volt, fényes tanúságot tesznek arról a kiegyezési campagne alatt tett parlamenti nyilatkozatai. Hogy csak egyet említsünk, emlékeztetbe hozzuk a képviselőháznak mult évi december 22-ki ülésében tett nyilatkozatát, mikor is így szólt:

„Elismerem, hogy a vám- és kereskedelmi szerződés Ausztriával fel lévén mondva, 1898. január 1-én szorosán véve vám- és kereskedelmi szerződés nem léteben

a külön vámterület elvi álláspontján állunk, ezen törvényjavaslat ezen álláspontból indul ki; de nem zárja ki lehetőségét annak, ami a kormány czélja és, azt hiszem, az országnak érdeke, hogy Ausztriával újabb vám- és kereskedelmi szövetséget hozzon létre az ország érdekeinek biztosításával, és nem zárja ki azt, hogy ha nem sikerül záros határidő alatt az ország érdekeinek szem előtt tartásával intézkednünk úgy, hogy szerződéses állapotot teremthessünk, a külön vámterületet is felállítsa, minden körülmények közt úgy, ahogy az ország érdekei parancsolják.”

Tehát e nyilatkozatában is nyíltan elismeri a miniszterelnök, hogy az ország jogainak érvényesítése nem zárja ki a lehetőségét annak, hogy Ausztriával újabb vám- és kereskedelmi szövetség köthessék Magyarország érdekeinek biztosítása mellett. És a miniszterelnök ez álláspontja nagyon is jogosult. Mert midőn oly életbevágó nagy kérdésről van szó, mint amilyen a gazdasági kiegyezés, akkor végtelenül szűklátókörű politikára vallana, ha egy vezérő államférfi abban találna hivatását, hogy a törvény merev, rideg formái közé saucolja magát, miáltal majdnem lehetetlenné tenné az egész kiegyezési kérdés megoldását.

Bánffy Dezsőről, e nagyszabású, zseniális államférfiről, ily politikai magatartást fölteleznünk egyetlen józanul gondolkozó magyar sem fog, kinek szíven fekszik hazája érdeke.

A miniszterelnök igen is akarja a kiegyezést és a törvény alapján fog maradni ezentúl is; ami azonban nem zárja ki azt, hogy Magyarország anyagi érdekeinek megóvása mellett figyelemmel legyen Ausztria helyzetére is, mert a kiegyezési válság megszűnése nemcsak Ausztriának és Magyarországnak, de a monarchia nagyhatalmi állásának is érdeke.

Az ellenzék üzhet oly politikát, mely a magasabb állami érdekek helyett az érzelmekre és tetszetős frázisokra apellál. Teheti, mert pártpolitikai és kormánybuktató céljait véli elősegíthetni a gazdasági kiegyezés komplikációja által. De nem üzhet ily politikát az, aki Magyarország ügyeit vezeti.

Baró Bánffy Dezső miniszterelnököt, mint eddig, ezután is a törvény és jog mellett a méltányosság is fogja vezetni e kérdés megoldásánál, nem hagyván figyelmen kívül, hogy gyakran a „summa jus summa injuria”.

Levelezés.

Balászfalva, 1898. aug. 16.*

E hó 14-én, vasárnap, — amint mondani szokás — úgy erkölcsileg, mint anyagilag igen szépen sikerült műkedvelői előadás tartatott, melyről vázlatosan a tek. szerkesztő ur becses engedelmével számot adok.

Színre került az „Igmándi kispap” című szindarab.

Mondhatni, a szereplők mindenike ügyesen megfelelt szerepének, s mindnyájan elismerést arattak. Klincsitt Gergely kispap úgy előadásában, mint külső megjelenésében jól játszotta szerepét; rokonszenves ifjú külseje, kellemes csengő hangja várakozás feletti eredményt hozott.

* Tárghalmaz miatt késést.

A mult század végén ugyanis, amikor a kolozsvári színház építése már el volt határozva, de még nem kezdtek az építéshez, 1793-ban a kolozsvári főúri körök elhatározták, hogy az állandó színház felépüléséig egy ideiglenes színházban fognak előadásokat tartatni.

Értésükre esett továbbá, hogy az enyedi kollégium Magyar Társaságának egy pár tagja igen szép előmenetelt tett a szavalás és előadás terén.

Átírtak tehát az igazgatósághoz, s midőn a hír valónak bizonyult, alkudozást kezdtek az ifjakkal.

Az ifjuság között, mint a legtöbbször, ugy most is akadnak vállalkozó szellemek, kik jó pénzért hajlandók voltak az addig ismeretlen kenyérkeresetre adni magukat. Így került Kolozsvárra Várdai Koncez Jozsef, Gyulai Saska László, Pergő Czelesztin (kinek ez nem költött neve) és a legelső magyar komikus Jancsó Pál, színészetünk mindmégannyi virágai. A kis társaság tehát itt is a magyarosodás eszméjének szolgált.

E „Magyar Társaság” azóta különböző nevezetek alatt kisebb-nagyobb megszakitásokkal a mai napig fennállott s legutóbb mint „Általános ifj. önk. kör” szerepelt főiskolánk annaleiseiben. Ennek örökeibe a „Gimnáziumi önk. kör” lépett, mely mult év nov. 29-én ünnepelte a száz év előtti felújulás emlékét.

Budai Árpád.

ményt juttattak neki. Apja — (Nagy János néptanító) Kovács Ferenc, akiről köznapri szólásmód szerint azt mondhatjuk: pályát tévesztett, habár a telekönnyvi asztal mellett is megállja a helyét — testtel és lélekkel tanító volt; modora és öltözete valóban egy tipikus tanítónak felelt meg. Elmondhatjuk róla, hogy éles kritika mellett is keves megjegyzést tehetnénk az ő egy estvei tanítóskodására; hanghordozása, taglejtései a régi egyszerű jó tanítót állították elénk, aki hivatásában elfáradva, roskatag testtel, egész örömmel csüg az ő püspöki fián, aki majd hivatva lesz őt is gyámoltani és kényelmes életmódban részesíteni. Minő erős a reménye és bizalma papias magatartásában fiának, ugy annyira, hogy az asszonyt árulkodásoknak sem tud hinni, sőt gunnyal utasítja vissza menyének gyanúsítását is! És mily borzasztó a csalatkozása, mikor az ő nagyreményű püspöki fia bizony kivetkőzött, mert szerelmes gyámleányába, Esztikébe! Az egész darabon atvonuló két igazi ellentétet igazi színészi, otthonias előadásával páratlan sikerrel tüntette fel.

Legyen az elismerés első koszorúja az öve! Fekésége (Strohmajer Aranka) oly szép, szürkebe vegyülő haja öreg asszony volt, mintha csak egyszerre annak született volna. Az anyai szerepet csendes komolysággal, lágy, oktató hangon, örömmel ahol kellett, levertséggel a fiában vetett nagy remény elvesztése után, valóban szépen játszotta; sikeréhez hangja, szép termete, s ártatlan, rokonszenves arca is járult; az ilyen gyerek a szülőknek igazi öröme lehet.

Sinberger Rezsü, az a czukros kis menyecske, oly csinos, pattogó kis asszony volt magyaros diszruhájában, hogy csupán egyszerű megjelenése is, ha a játszásban hibái lettek volna is, elfeledtette volna azokat. Ügyesen kivette részét az általános hatásból.

Hogy pattogott az a tüzőről pattant kis menyecske beszédmodorával, midőn Lazsák Zsuzsa, a Pista testvér tolakodó, állítólagos jegyesével találkozott és szót váltott! Az elismerésül atnyujtott szép virágcsokor is ezt igazolta.

Róth Maris (Esztiké gyámleány) ugyancsak magyaros diszöltönyben a gyámleányt szépen adta elő, s a szereplés ügyességében vetélytársnak mondható az előbbi mellett; mely szerelmét, melyért fölködni kész mindent, azután a sors ellenállásban is állhatatos érzelmeit megtartva, derekasan megálta a helyét azon reményben, hogy a kispapnak még boldog felesége leend.

Veszmás Sándor Enke-tanító Pista szerepét otthonias nyugodtsággal, az életviszonyoknak megfelelő érzelmekekkel, ezekhez alakított művészi vonásokkal tárta elő. A tanító ur valamely szintársulatnak előzőleg is számottevő tagja kellett hogy legyen. (?) Annyi ügyes mozdulatot, annyi találó fordulatot magatartásában és színészi arcmozdulatokat, melyek érzelmeinek hű tükrei voltak, műkedvelőben ritkán tapasztalhatni.

Takács Márton (Mózes zsidó) ha csak a maszkjában minden szó nélkül megjelenik is: a hatást biztosította volna; hát aztán még zsidós kiejtése s egy-egy zsidósan kiejtett megjegyzése igazán hatás számba ment s a közönséget hangos nevetésre ösztönözte.

Ő is pályát tévesztett születésében. (?) Nem ok nélkül szívja a levegőt a nagyenyedi tanító-képzőben. Ajánlunk neki egy elsőrendű zsidókántorságot.

Mendl József (Bogdán főtisztendő ur) mily komoly, papias alak vala! Ezen főtisztelő urról nagyjában csak annyit mondhatunk, hogy szerepének eljátszásában mi tenni valót se hagyott maga után. Az érdem koszorujából egy szép virág neki is kijár. A főtisztelő ur megunatatta, hogy ha Balászfalva még valaha műkedvelői előadás történik: nem maradhat ki a műkedvelők sorából. Klein Ida, akit előbb kell vala említenem, mint Lazsák Zsuzsa, kitünően, szabatos magatartással játszott mindvégig; ugyanazon jellemzést mondhatjuk, mint Veszmás Sándorról. Ügyes termete, szép csengő és érzésteli hangja, bátor fellépése a sikert biztosították számára is.

Schalusinszki Hermann ügyes és talpraesett betyár. Schalusinszki Ignác pedig, aki nem csak kitünő gimnazista és írócska, hanem talpraesett műkedvelő is, pompás és általános nevetésre ösztönző, darabos fellépésével mint „Kadarka” igen rokonszenves és becsült munkása volt a darabnak. Általában elmondhatjuk, hogy a műkedvelők mindenike derekasan kitett magáért. Törekvésük jutalmát a szépszámu közönség megjelenésében lelik, melynek látható eredménye a magyar kaszinó javára 100 frton felül megy.

Együttes óhajunk: sok ily műkedvelői előadás! Mint különálló szerepet egyidejűen nem hagyhatjuk méltatás nélkül Mendl Henrik műkedvelői igazgató által előadott „Segélykiáltás a harmadik emeletéről” című monologot sem, mely a szindarabot megelőzően adott elő.

Mendl Henriknek már egyénisége is olyan a társadalmi életben, amelylyel csak rokonszenves lehet valaki, s amelylyel a közszerepetet és kedveltséget magának biztosíthatja.

Körülbelül a következőképpen.

X. Y. vagyosabb ifjunak volt otthon francia nevelője vagy nevelőnője, ki némileg megtanította a francia nyelvre. Az ő révén tanulták meg a szegény sorsuk. Ilyen nagyobb arányu fordításnál azonban igen nagy tere nyílt a feismerő tehetségnek is, amennyiben egy-egy szót analisis segélyével igyekezett megismerni. Egy ilyen fordítás tehát aránytalanul nagyobb fáradságba került, mint ma, s mégis a legtöbbször nem vezetett teljes sikerre.

Ha tehát ezeket meggondoljuk, nem leszünk túlkövetelők, hanem szívesen fogadjuk azt a keveset is, amit annyi fáradságos munka eredményeként kapunk, mert vannak a fordításnak teljesen sikerült részletei is, sőt némelyik része oly töröl metszett magyarosággal van fordítva, hogy még a száz év utáni fordítók sem mulhattak felül.

Az elmondottakat tekintetbe véve, nem fogunk csodálkozni azon, hogy a nyájas olvasó minden hiányai mellett is szívesen vett egy-egy ilyen kötetet akkor, midőn az anyanyelvet csak a pórnép s néhány lelkes nyelvbuvár használta s a magyar szót a főnemesség, sőt a köznemesség is csak a cselédeknek valónak mondotta. Lehetetlen elismeréssel nem adoznunk minden szépért és nemcsért lelkesedni tudó derék őseinknek.

Nagy szolgálatot tett e társaság a magyar kultúrának még akkor is, midőn első színészeit adá.

A vár
lévén jó
Aztán
ördögség
Thalia
bajusza
Eljen

— S
városun
tisztvisé
templon
a szent
mondta
kivaló l

— E
gyi főg
gyi R
főgimn
ségü, s
— S
és lapu
irt, me
érdekes
günk fi

— A
hétfőn
mi nem
kezet
vasárna
rünk re

— M
rájának
község
szünt.
oldatot

— E
Az E.
délyrés
menede
azon v
szeggel
házat
lezné
osztva
lenne
És ha
keznék
teriten

a spor
ségei t
először
mint a
telenü

— I
lapunk
nevéne
megbo
tes r.
jegyző
Nagy-
határo
terjes
meste
gyülés
után

Nagy-
évi

62.
viselő
nyak
folett
Tár
ros l
Tör
Enyec
Koszt
ily en
zókör
Na
fentje
Koszt
tes v
ráuko
undo
Na

—
tisz
gosa,

A varakozásnak megfelelt teljesen, otthonos, nyugodt...
lévén jól betanult és kiszűzött monologjában.

Aztán azt a kedves rafineriát, azt a — mondjuk —
ördögséget, mint ő, tán senki sem tudná adni.

Thalia egy kis csókjából az ő, még alig pelyhedő
bajusza helyére is juttatott.

Eljén soká az igazgató ur! Levelező.

Vegyes hírek.

— **Szent István napján**, mint nemzeti ünnepen,
városunk lobogó díszit öltött. A különböző hivatalok
tisztviselői szép számmal jelentek meg a róm. kath.
templomban tartott istentiszteleten, mely alkalommal
a szent beszédet főtiszt. Deli Ödön minorita házfőnök
mondta. A mély, vallásos és hazafias szellemű beszéd
kiváló hatással volt a nagyszámu hallgatóságra.

— **Eljegyzés.** Zajzon Ferencz sepsiszentgyörgyi
főgimnáziumi tanár e hó 8-án eljegyezte Szilágyi
Rózsi kát, néhai Szilágyi Gyula, a Bethlen-
főgimnázium egykori hírneves tanárának nagyművelt-
ségű, szép leányát, Nagy-Enyeden. Gratulálunk.

— **Solymosi Elek**, a Népszínház kitűnő művésze
és lapunknak jóakaró barátja, párisi utjáról beszámolót
írt, melyet lapunk „Csarnok” rovatában közlünk. Ezen
érdekes utleírásra ez uton is felhívjuk olvasó közönség-
ünk figyelmét.

— **Az E. K. E. kirándulása**, mely vasárnap és
hétfőn zajlott le, minden pontjában kitűnően sikerült,
mi nem is lehetett másképp, miután egiek és földiek
kezet fogtak a siker érdekében. Most csak ennyit,
vasárnap számunkban azonban bővebben is visszatér-
rünk rá.

— **Megszűnt'vész.** A magyarigeni járás főszolgabi-
rájának értesítése szerint Alsófehér vármegye Mindszent
községében a juhok között a száj- és körömfájás meg-
szűnt. Nevezett község állat-állománya a zár alól föl-
oldott.

— **E. K. E. menedékházak vármegyénkben.**
Az E. K. E. alsófehérmegyei osztálya felkérte az Erdély-
részi Kárpátgyűlést, hogy Ponor mellett és Pilisen
menedékházakat építtessen. Erre válaszulva, az E. K. E.
azon vajánlatot tette, hogy miután elegendő tökéosz-
szeggel nem rendelkezik, építtesse fel e két menedék-
házat a vármegye s ezzel szemben az E. K. E. kötele-
zné magát, hogy a reája eső költséget több évre fel-
osztva, évi költségvetésébe felveszi. Kétségtelenül jó
lenne az építkezés, melynek tervei készen is vannak.
És ha a vármegye e célra valami pénzalappal rendel-
keznék s ezt az E. K. E. 4-5 év alatt biztosan vissza-
terítene, kétségtelenül kedves szolgálatot lehetne tenni
a sport embereinek, kik előtt havasi vidékünk szép-
ségei még ismeretlenek. Kellő pénzalapot kell tehát
először is találni s erről vármegyénk érdemes alispánja,
mint az E. K. E. megyei osztályának elnöke, kétség-
telenül gondoskodik is.

— **Kossuth gyalázói ellen.** Nem rég adtunk hirt
lapunkban azon gyalázatos röpiratról, amely Kossuth
nevének meggyalázására adatott ki. Az egész ország
megbotránkozott ezen erkölcsi megtévedés felett. Szen-
tes r. t. város képviselőtestülete megbotránkozásának
jegyzőkönyvileg is adott kifejezést és ezen határozatot
Nagy-Enyed város tanácsának is megküldötte, amely e
határozatot magáévé téve, képviselői közgyűlés elé
terjesztette. A képviselőtestület Kovács Gyula polgár-
mester elnökle alatt e hó 1-én tartotta meg köz-
gyűlését, ahol Z. Szócs Sándor g. tanácsos előadása
után a következőleg határozott:

Kivonat

Nagy-Enyed r. t. város képviselőtestületének 1898.
évi augusztus hó 1-én tartott közgyűléséről felvett
jegyzőkönyvből.

62. Olvastatik Szentes rendezett tanácsu város kép-
viselőtestületének a Kossuth-gyalázó Zimándi és Zelenyák
plébánosok országosan elítelt hazafiatlan tette
felett hozott határozata.

Tanács ajánlja, hogy a képviselőtestület Szentes vá-
ros képviselőtestületének határozatához hozzájáruljon.

Török Bertalan képviselő indítványozza, hogy Nagy-
Enyed város közönsége is, melynek érdekében a nagy
Kossuth annyit tett, megbotránkozásának, valamint az
ily erkölcsi megtévedés felett érzett undorának jegy-
zőkönyvileg adjon kifejezést.

Nagy-Enyed város képviselőtestülete Szentes város
fentjelzett határozatához hozzá járulva, kimondja, hogy
Kossuth Lajos nagy nevére kegyelettel gondolva, Szen-
tes város határozatával egyetértve, maga is megbot-
ránkozásának és az ily erkölcsi megtévedés felett érzett
undorának jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

Nagy-Enyeden, 1898 augusztus 23.

— **Vármegyénk egyik fiatal, előkelő központi
tisztviselőjének** van a vármegyében egy titkos hara-
gosa, ki már több ízben anonim levelező-lapokon, kö-

zékori felfogással és hasonló iránylyal fenyegetőzik,
hogy egy állítólagos „politikai igazságtalan-
ság” miatt boszút fog állani az illető tisztviselőn.
Igy a napokban is levelező-lapon előbb névpapja al-
kalmából meggratulálja az illetőt, majd megfenyegeti,
hogy nemsokára útni fog a boszu órája. Tekintve,
hogy hasonló fenyegetődzések, lehet, a XIV. században
még nyomatékallyal bírhattak és övintezkedések tetelére
alkalmasak lehetnek, de most idejüket multák: az illető
tisztviselő ez uton kéri fel titkos haragosát, tudassa
vele kiletét, hogy a névpap gratulációt meg-
köszönhesse, egyben „nemes tornára” hívhassa
fel és pánczélosan, nehéz fegyverzetű lovakon törjenek
lándzsát, kinek részven van az igazság.

— **Utozánk seprése** miatt általános a panasz és
egész méltán. Nem tudjuk, mely közegészségi vagy
közrendészeti szempontból csinálják, de nálunk az ut-
czák seprésére ép azon órákat választják, melyeken
az utcák forgalma a legelőnelkély. Igy legutóbb is a
főteret delután 4 és 6 óra között, a többi utcákat
deléltől 10—12 óra között separték. Tessék most el-
képzelní, minő lehet a város levegője ezen órákban,
midőn a roppant melegben, minden öntözés nélkül az
arasznyi port, a sok szemetet összeseprik; olyan ilyen-
kor a porfelleg, hogy az utca egyik oldaláról nem
látni át az utca másik oldalára, és ilyen porban kény-
telen az ember ügyes-bajos dolgai után látni utcáin-
kon. Hát ez, enyhén szólva, a zsiari állapot. Az ut-
czák tisztántartásával megbízott hatósági közegnek
ajánljuk, tegyen egy rövid tanulmány-utat csak a leg-
közelebbi városok, vagy községekbe, és tapasztalni fogja,
hogy még a kevésbé népes falvakban is az utcák
tisztítása czélszerűbb és helyesebb, mint itt Enyeden,
ahol kellő erő áll e czélra rendelkezésre, csakhogy
persze a rendelkezésre álló erőt okosan is kell ám
tudni felhasználni.

— **Árlejtés.** A vezetésem alatti kir. törvénysek
és a felügyelet alatti abrúdbányái, balázsfalvi, ma-
rosujvári és nagyenyedi kir. járásbíróságok, valamint
a helyi kir. ügyészség hivatalos helyiségei és az annak
felügyelete alatt álló központi, ugyszintén az előbb
megnevezett kir. járásbíróságok fogház helyiségei fű-
tésére a jövő 1898. évben szükséges tüzi fa szállítá-
sának biztosítása czéljából folyó hó 3-ik napjának
d. e. 10 órakor az elnöki irodában szóbeli
árlejtés fog tartatni, mely napra az érdeklődő-
ket azon figyelemzetéssel hívom meg, hogy az árlejt-
és megkezdésekor 50 ftt bántatpénz leteendő. Az ár-
lejtési feltételek az elnöki irodában a hivatalos órák
alatt megtekinthetők. Gyulafehérvárt, 1898. augusztus
23. Kir. törvénysek elnöke.

Csarnok.

Beszámoló egy párisi utról.

Írta: Solymosi Elek.

Budapesti színésziskolám fejlesztése czéljából ez év
július 13-án Párisba érkeztem s láttam az összes párisi
színésziskolai vizsgálatokat. Erről azonban most nem
szólok, hanem csak arról a híres párisi életéről, amelyet
senkinek sem lehet szó nélkül hagyni, aki látta.

Az idén harmadszor jártam Párisban, ami annyit jel-
ent, hogy körülbelül ugyanazokat a moudanivalókat
már háromszor figyeltem meg, és csak most — har-
madszor — mondóm el.

Ismeretes, hogy Párisban a mulatás este nyolctól
éjfélt után két óráig tart. De milyen mulatás! Istenem,
irgalmas atyám! Milyen mulatás!

A férjek, vagy más szóval a legtisztességesebb csalá-
dapák a feleségükkel a „Jardin de Paris”-ba,
vagy a „Moulin rouge”-ba és még sok e fajta
helyre mennek s gyönyörködve nézik végig a demi-
mondok legszemérmelenebb tánczát. Természetes do-
log, hogy miután az ugynevezett szabadságnak (liberté,
fraternité, égalité) ilyen megnyilatkozását és ekkora
mértékét sehöl a világon nem lehet látni, a világ ro-
han Párisba s egyttal vásárol a mesés magasságra
fejtett iparczikkéből és — enfü — az egész világ
ott hagyja a pénzt.

Ime a nemzeti meggazdagodásnak egy mólja.

Mert nem kell azt hinni, hogy az ipar és művészet
kifejlődése viszi a világot Párisba. Semmi esetre sem.
Hiszen Bécsben és sok más helyen is magas fokon áll
az ipar és művészet, de sok más helyről s különösen
Bécsből és Budapestről az ember fut az unalom és
képzeltetlen drágaság miatt.

Olcsóság csak Párisban van.

Ha az ember ismeri a helyeket, a legelőkelőbb éle-
tet lehet élni egy harmadrész annyiból, mint Budapestnek
egy harmadrangu helyén.

Se fiakeros, se kereskedő az embert soha sehöl be

nem csapja, amiből ismét az következik, hogy az er-
kölcstelen Párisban az ember jól érzi magát s mintegy
hálaból és tüntetve — költ. Mindennek jelezve van a
minimális ára, amiből a kereskedő nem enged, mert
nem is engedhet. Az ember bizalommal megy minde-
nütt és még a zsidóbusznál sem alkuszik. Tisztában van
vele minden franczia, hogy neki nem szabad az egyes
vevőkön meggazdagodnia, hanem csupán a nagy forga-
lom révén.

De van is eredmény. A legközönségesebb munkás is
csak egy dobálja a pénzt.

Amennyi pénz Párisban van, azt mi spriczcerezők
el se tudjuk képzelni, le se tudók írni.

A nagy forgalomnak alapfeltétele a nagy olcsóság,
ami a nagy versenyből fejlődik ki s amit nagyban elő-
segít a frankos és centimes pénzrendszer.

Mindent összegezve tehát, úgy áll a dolog, hogy a
meggazdagodást — ami különben mindenütt némi ké-
tes hirbe szokott keverni — a francziák összekötik a
pikantéria fogalmával, mely a maga jelenlegi elkorcsos-
odásában a határozott erkölcstelenség, ami visszatuk-
röződik egész irodalmukban és amely világos, hogy e
meggazdagodásra nézve csálhatatlan módszer.

A kép tehát ilyen lesz: Respublika, Pénz, Elfajulás.

A vasuton így gondolkoztam e dolog felől. Hát hi-
szem jól van. Amelyik kormányforma guszutasához ez a
meggazdagodás hozzáfér, az eljen vele. Nekem a ma-
gam részéről ez nem kell. Nem kell, mert természet-
ellenes és kétségbevonhatatlanul lealázó.

Egy nemzet, mely a szerelemmel — habár csak köz-
vetve is — játékot játszik és üzletet üz, annak hova-
hamarabb végleg degenerálódnia kell s e földön legfel-
jebb csak azt a hivatást töltötte be, hogy megmutatta
a világnak, hogy miképen — nem kell élni.

Nem kell azt hinni, hogy a respublika alatt ez
minden.

Meg kell nézni azt a szabadságot, mely a nagy
francia nemzeti ünnepek alkalmából érvényes három na-
pig, t. i. július 13-án, 14-én és 15-én, ami szintén arra
van számítva, hogy e napra az egész világ vigye a
pénzt Párisba.

A számítás alapos. Az üzletek minden vonalon sike-
rülnek s az embereknek pokoli kedvük támad.

Az utcák közepén állványokat készítenek, melyeken
elhelyezkednek a város által felfogadott zenekarok s
százezer még százezer lampion és nemzeti színű zászló-
lónak díszé mellett a lányok el kezdenek rikoltozni,
keregeni, forogni, ugrálni, kiabálni. Suhog a selyem,
repül a csipke, miközben e nők majd a földre vetik
magukat, majd meg az egyik lábukat a fejükön felül
emelve ügyet sem vetnek arra, hogy a tánczosuk mi-
lyen modorban tánczol. A körülállók bravót kiáltanak
s a felügyelő rendőrök majd megpukkadnak a ne-
vetéstől.

Kérdem a mellettem álló rendőrtől:

— Monsieur! Je vous prie! C'est la liberté français?

— Oui, monsieur! — volt az udvarias felelet.

És mit mondjak arról a híres francia udvarias-
ságról?

Azt mondóm, hogy az sem természetes, mert minden
francia visszatartóan redukálja a maga udvariaságát,
mihelyt bizonyos a felől, hogy az udvariaskodásból nem
huzhat semmiféle hasznot, amit tehát nem is lehet
udvariaságnak nevezni, hanem legfeljebb valami olyan
megczukrozott spekulációnak, vagy valami művészi-
szépre festett öszintésghianyúnak.

Ez a francia fraternité.

A liberté-ről előbb szóltam.

Most vessünk egy pillantást az égalité-re, mert ez a
francia jellemadat fenségesen érvényesül.

Párisban el lehet mondani, hogy minden ember
egyenlő. Nem ugyan társadalmi tekintetben, mert hi-
szem az lehetetlen, hanem a szó politikai és vallás-
erkölcsi értelmében.

Nekünk ez egyenlőségről még csak fogalmunk sincs,
amit kiáltó példákkal bizonyít teszem a színművészetük.

Majd mindenik francia darabban van egy inas, aki
a gazdájával, vagy bármely magas állásu urral szem-
ben olyan — hogy úgy mondjam — átszűrt filozofiával
és az egyenlőség öszinte kultuszából támadt egészen természetes.
beszél, amely a francia életben egészen természetes.

És nálunk ezt az inast az ő filozofiájával — öszinte-
sége miatt — minden alkalommal legalább is konfi-
densnek festik s legtöbb esetben szemtelennek.

Meg van hamisítva a francia szellem, az élet, az
irodalom és művészet.

Az egyenlőség kultusza Párisban minden pillanatban
meglátható. Meglátható a társaságban, ahol senki sem
oly izléstelen, hogy feszítsen; a mulatóhelyeken, ahol
a báró nem botránkozik meg azon, ha őt a helymu-
togató a szatócs mögé ülteti; a sörházban, ahol a
pinczér a kocsiat szolgálja ki előbb, ha az hamarabb
jött, mint a gróf; az utcákon, ahol különös ok nélkül
senki sem oly botor, hogy kétfogatu kocsiat aljón,

Közérdek.

4. oldal.

amikor az egyfogatu is éppen olyan szolgálatot tesz, mint a kétfogatu; és így tovább.

Nálunk az emberek tanulmányt fordítanak arra, hogy miképpen kell az egyenlőség fogalmát megsemmisíteni és kigúnyolni. Nálunk az emberek még abban is különbözni vélnek és akarnak embertársaitól, hogy a sörházban barna sört rendelnek, — csak hogy előkelőbbeknek látszassanak — pedig tulajdonképpen jobban szeretik a világos sört. A francziáknál az ezekkel szembe álló előnyös tulajdonságok természetesen s mintegy a nép tudtán kívül nőttek ki a civilizációból.

Mert öntudatosan ölték ki magukból a vallásosságot is, amiért bizonyára meg kell még lakolniuk.

Az embernek kicsordul a könyve, ha meglát Parisban egy papot, aki egyedül jár az utcán, mintha csak túrelmi bárczája volna, s úgy néz arra, aki érdemesnek találja a szembenezést, mintha azt akarna mondani, hogy engedelmet kérek, amiért elni bátorodom.

Meg kell azonban vallani hogy ez életbevágó gyarlóságok, bűnök és tévelyedések mellett a francziákról sok jót és szépet is lehet mondani.

Soviniszta vagyok, de a francziákkal szemben ma még nem. Legfeljebb az osztrákokkal és még egy pár jeles nációval szemben. Megmondhatom tehát a véleményemet egész őszinteséggel és magyarosan.

Ime tehát ez az. Nem kell a francziáknak szabadsága, mert az már szabadság; nem kell a divatjuk, mert az csak nemzeti önérzet nélkül való majmolás, a maguk éghajlatával, kereskedelmi viszonyaival és a hazai produktumokkal való számot nem vetés, ezeknek arrogáns kicsinylése; és nem kell a vallásos lelkiismeretük. Nem mindez és még sok minden, ami franczia — nem kell.

De kell valami más. Kell a hazaszeretetük. Nem hiszem ugyan, hogy e részben valamit tanulhatnánk tőlük, de annyi erkölcsatlenség és romlottság között, mint amennyit az ember Parisban lát, még is jól esik elmondani, hogy a franczia hazaszeretethez egy szó sem férhet.

Okos és praktikus a katonáik öltözködése. A sok arany paszománnak és arany zsinornak hire-hamvasincs.

Olesó öltözködés és lelkes hazaszeretet. Ez az ő elvük.

Julius 14-én láttam a franczia katonaság kivonulását Parisban a szemlére. A nép az utcákon olyan tömören állott és gyönyörködött azokban a katonákban, akiket elvégre minden nap lát, mint a hangyaboly.

És ahány harci zászló a nép előtt elhaladt, a nép annyiszor levette a kalapját.

Lehetetlen beszámolni a hatásról, mikor előttünk millió meg millió ember leveszi a kalapját rendelet és utasítás nélkül, megbeszélés és tervszerű elhatározás nélkül, — hazaszeretéből. Lehetetlen elmondani, hogy mit érez akkor a magyar ember.

Nem is kísérlem meg, hanem a francziáknak ez ősi erénye előtt ennél magam is — leveszem a kalapomat.

Szerkesztőség:

Dr. NAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Selyem-damaszt

75 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig posta fordultával küldenek: HENNEBERG G. selyemgyáral (os. és kir. udvari szállító) Zürichben. Magyar levelezés. Svájcba kétféle levélbélyeg ragasztandó. (5)

Sz. 29263—98/11.

Pályázati hirdetés.

A csákyai körjegyzőséghez tartozó Diód és Csáky községekben az egyenesadó-leszámolás vált szükségessé.

Ezen munkálatot teljesítő 2 frt 50 kr, esetleg 3 frt napidíjban s a szabályszerű fuvar-illetményekben részesül, más részről az egyenesadó-könyvelés és kezelésben való jártasság kimutatása kívánatik meg.

Felhívtnak mindazok, kik ezen munkálat teljesítésére vállalkozni akarnak, hogy kellően fel-

szerelt s 50 kros bélyeggel ellátott pályázati kérelmüket legkésőbb f. évi október hó 1-ig alulírt kir. pénzügyigazgatósághoz adják be, mert a később érkezők figyelembe vételűi nem fognak.

Magyar kir. pénzügyigazgatóság. Nagy-Enyed, 1898. augusztus 20-án.

Tóth pénzügyigazgató h.

1550 1—1

432—1898. szám.

Arverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírrá teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1897. évi 6101. számú végzése következtében Dr. Gergely Albert ügyvéd által képviselt Solymosi és Kósch javára csekelési Bellovári György ellen 175 frt s jár erejéig 1897. évi július hó 24-én fogatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1435 frtra becsült 4 ökr, 1 ló, 2 tehén, 3 borjú, 2 székér, lucerna, széna, ekék, boronák és 100 kalangya buzából álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. járásbíró B. V. 152 1—1898. sz. végzése folytán 113 frt 72 kr tőkehátralék, ennek esedékes 6% kamatai és eddig összesen 35 frt 65 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Csekelakán végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközölésére 1898. évi augusztus hó 29. napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hi-atnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1898. évi augusztus hó 4. napján.

Dergán János, kir. bírósági végrehajtó.

1548 1—1

Sz. 917—898. tkvi.

Arverési hirdetés.

Az abrudbányai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről közhírrá tételük Csora Ilie végrehajtónak Csora Avram abrudfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 26 frt 40 kr tőke, ennek 1880. évi augusztus 10-től járó 6% kamatai, 25 frt 50 kr költség és jár behajtása végett az abrudbányai kir. járásbíró területéhez tartozó Abrudfalva község 592 és 1546 sz. tjkben foglalt A + 1, 5, 7, 9, 10, 12. rendszám 3019, 3815, 3816, 3817, 3820 a 3820 b, 3839, 3826, 3836 1, 3837, 3849, 3844, 3058, 3059, 3060 h. sz. ingatlan és tartozékai az abrudbányai kir. járásbíró, mint telekkönyvi kivatalban megtartandó nyilvános árverésen 1898. évi november hó 5. napján d. e. 10 órakor 485 frtkikiáltási ár 10% -ának készpénzben vagy a 42 §-ban felvett árfolyammal számított s az 1881. évi november 1-én 3333 I. M. sz. s. kibocsátott rendelet értelmében ovadékképes értékpapírban bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Abrudbányai kir. telekkönyvi hatóság 1898. évi ápril hó 30-án.

Weress, kir. jbró.

1546 1—1

Hirdetés.

Kiadó 1899. évi január hó 1-től, esetleg eladó

egy 300 holdas birtok,

mely áll 150 hold legelő, 145 hold szántó és 5 hold szőlőből, Alsófehérmegyében Ispánlak község határában, Maros-Ujvártól 1 óra járásra, közgazgatási ut mellett.

Bővebb felvilágosítással szolgál a „Tordai takarékpénztár részvénytársulat”. 1551 1—3

Szivattyukat

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány- és erőhajtásra,

Tűzfecskendőket

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör-tisztító készülékeket, utcai öntöző kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár

Részvénytársaság (ezelőtt WALSER FERENCZ)

Budapest, VI., Külső Váci-ut 45.

1378 35—40

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Decorative border containing: Könyvnyomda, Telefon sz. 5. 6., Könyvkötészet, A Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság, könyvnyomdája rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalattal versenyezni, A főtéren levő üzleti irodájában iskolás gyermekek részére mindennemű iskolai szerek, papír, tinta, tintatartók, tollak, tollnyelek, írónok, palatáblák, palavesszők, vonalzők, rajzeszközök, festékek, esetek, rajztáblák, rajztömbök, törölógumik, szivacsok, könyvtáskák stb. stb. kicsinyben és jutányos árak mellett szerezhetők be. Megrendelések bárhol megjelenő könyvekre, hírlapokra és folyóiratokra elfogadtatnak s pontosan teljesítettnek. Elvállal mindennemű könyvkötői munkát is, s azokat gyorsan, olesó árban és pontos kivitelben szállítja. A „Közérdek” a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, hirdetések közlésére kiválóan alkalmas. Aki tehát olesón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához. Nyomatványraktár, Iroda: Főtér 38., Írószer-kereskedés.

Előzetési helyben hához postán Egész évre Fél évre Negyedévre Hirdetés ccentiméterenként és gyárosok küiben rész Bélyegdíj Nyílt tér Az A helybeli tember hó els nak 25 éves é Sok nehézsé get ez a hum egyszér saját akadtak köztü lesének legk Gyakorlatokra kat is vagy ményességet sában. Sokszo a parancsnok az pedig már tagjai a prób Igaz ugyan zárólag az nem mindig nem szakitha előkészületeit tűzoltás szak dolgoznak le igazán mind sület jó név telességeiket. — czeljait sadalmi élet terhesebb szó áll az a ké vállalkoztak datot ebresz tűzoltás nagy zekbe van férfias önérz janak a pa is van. És városunkban engednek is ból, ezt nem inkább a fele tuduunk. Sok nehe Vajjon Az éle A szet Kap-e Vajjon Eland S édes Hogy ... E Sejtelt ... E A má Vajjon Szom Zokog A dal Vagy ... S a d És gy Sirunk A dal ... A A sir